

(***) Ενότητα Δ': «Ήπειροι... Στιγμιότυπα»: Έχει διδαχθεί περιληπτικά παρόμοια ύλη στη ΣΤ' δημοτικού. Προτείνεται η παρούσα ενότητα να διδαχθεί με τη μορφή project. Οι μαθητές κάθε τμήματος μπορούν να χωριστούν σε ομάδες έτσι ώστε να αντιστοιχούν μία ομάδα σε κάθε ήπειρο (2 ΔΩ εκπόνηση και 1 ΔΩ παρουσίαση του project στην τάξη).

ΓΕΩΛΟΓΙΑ-ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Β' Τάξη Ημερησίου Γυμνασίου

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

- Γεωλογία – Γεωγραφία, Β' Γυμνασίου, (Βιβλίο μαθητή) έκδοση 2021, ΙΤΥΕ Διόφαντος, κωδικός βιβλίου: 0-21-0074, ISBN: 978-960-06-2708-4.
- Γεωλογία – Γεωγραφία, Β' Γυμνασίου, (τετράδιο εργασιών) έκδοση 2021, ΙΤΥΕ Διόφαντος, κωδικός βιβλίου: 0-21-0075, ISBN: 978-960-06-2709-1.
- Γεωλογία - Γεωγραφία, Β' Γυμνασίου, (Οδηγός για τον εκπαιδευτικό).

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ, ΟΔΗΓΙΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ενδεικτικός ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΩΡΩΝ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΕΝΟΤΗΤΑ 1 ^η : ΟΙ ΧΑΡΤΕΣ				
ΚΕΦΑΛΑΙΑ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΒΙΒΛΙΟ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ * ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ * ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ
ΜΑΘΗΜΑ 1 Οι έννοιες «Γεωγραφική» και «σχετική» θέση			Γεωγραφική και σχετική θέση: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/3302	1
ΜΑΘΗΜΑ 2 Η σημασία της σχετικής θέσης για τους ανθρώπους			Σημασία της σχετικής θέσης: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/3230	1
ΜΑΘΗΜΑ 3			Παγκόσμιος πολυχάρτης:	1

Μελετώντας με χάρτες τη θέση της Ευρώπης στον κόσμο			http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/2898 Πολυχάρτης Ευρώπης: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/2756 Τρισδιάστατος χάρτης Ευρώπης: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/3653	
ΜΑΘΗΜΑ 4 Μελετώντας με χάρτες το φυσικό περιβάλλον της Ευρώπης	**Δεν θα διδαχθεί, επειδή παρόμοια ύλη για την Ευρώπη έχει διδαχθεί στην ΣΤ' Δημοτικού.			OXI
ΜΑΘΗΜΑ 5 Μελετώντας με χάρτες τους κατοίκους της Ευρώπης	**Δεν, θα διδαχθεί, επειδή παρόμοια ύλη για την Ευρώπη έχει διδαχθεί στην ΣΤ' Δημοτικού.			OXI
****Συνθετικές εργασίες	Ενδεικτικά παραδείγματα: <ul style="list-style-type: none"> • Ο δικός μου χάρτης. Οι μαθητές σε μια εκτύπωση χάρτη μιας περιοχής που τους αφορά (περιοχή κατοικίας, περιοχή διακοπών) ενημερώνουν τον χάρτη με στοιχεία που θεωρούν σημαντικά, είτε γενικά (μνημεία, περιοχές φυσικού κάλλους) είτε κάνουν το χάρτη αυτό πιο προσωπικό (προσωπικές αναμνήσεις κ.λπ.). Ανταλλάσσουν χάρτες μεταξύ τους, κατηγοριοποιούν τις προσθήκες των συμμαθητών τους σε προσωπικές και γενικές. • Συλλογή σημαίων και εθνικών ύμνων των ευρωπαϊκών κρατών ή / και των μεσογειακών χωρών. • Δημιουργία καταλόγου χωρών και σχετικών δεδομένων (χώρες, πληθυσμός, έκταση). Δραστηριότητα σε λογιστικό φύλλο 			5

	(χώρες, πληθυσμός, έκταση, πυκνότητα πληθυσμού). Δημιουργία ταξινομημένων καταλόγων σε κάθε περίπτωση και ανάλογων (ταξινομημένων) ραβδογραμμάτων. Σχολιασμός των αποτελεσμάτων.		
ΜΕΡΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΟΤΗΤΑ 1:			8 ΩΡΕΣ

ΕΝΟΤΗΤΑ 2^η: ΤΟ ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ				
ΜΑΘΗΜΑ 6 Η Γεωλογική ιστορία της Ευρώπης και η ορογένεση			Εγκεκριμένα Λογισμικά Π.Ι. - Λογισμικό Γεωλογία-Γεωγραφία Α΄-Β΄ Γυμνασίου: http://www.pi-schools.gr/content/index.php?lesson_id=22&ep=326&c_id=848	2
ΜΑΘΗΜΑ 7 Η διαμόρφωση του αναγλύφου στην Ευρώπη		Ενδεικτικά προτεινόμενα πειράματα για τη δράση εξωγενών παραγόντων στη διαμόρφωση του αναγλύφου. *** Βλ. περιγραφή στο τέλος των οδηγιών.		3
ΜΑΘΗΜΑ 8 Η γεωλογική ιστορία της Ελλάδας			Η γεωλογική ιστορία της Ελλάδας: http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/3297	2
ΜΑΘΗΜΑ 9 Σεισμική και ηφαιστειακή δράση στην Ευρώπη και στην Ελλάδα			Σεισμική και ηφαιστειακή δράση στην Ευρώπη και στην Ελλάδα: http://aesop.iep.edu.gr/node/20518	2
ΜΑΘΗΜΑ 10			Παγκόσμιος χάρτης: κατανομή ηφαιστείων και σεισμών:	2

Η επίδραση των σεισμών και των ηφαιστείων στη ζωή μας			http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/2794 Κίνδυνοι σε περίπτωση σεισμού: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/10929 Εκπαιδευτικές δραστηριότητες σχετικές με το Μάθημα 9 και 10: http://photodentro.edu.gr/aggregator/search/all?query=%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82&ext=All&ugc=1&items_per_page=20	
ΜΑΘΗΜΑ 11. Οι φυσιογραφικές περιοχές της Ευρώπης			Ευρώπη-Χάρτες φυσικής γεωγραφίας: http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-5102	1
ΜΑΘΗΜΑ 16 Τα βουνά και οι πεδιάδες της Ευρώπης			Ευρώπη-Χάρτες φυσικής γεωγραφίας: http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-5102	1
ΜΑΘΗΜΑ 17 Τα βουνά και οι πεδιάδες στη ζωή των Ευρωπαίων			Πολιτικός, ανθρωπογεωγραφικός χάρτης Ευρώπης: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/2757	1
ΜΑΘΗΜΑ 18 Τα βουνά και οι πεδιάδες της Ελλάδας			Πολυχάρτης Ελλάδας-Γεωμορφολογικός, αναγλύφου, κλιματικός, βλάστησης: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/2758	1
ΜΑΘΗΜΑ 12 Οι θάλασσες της Ευρώπης	Προτείνεται να υλοποιηθεί με τη μορφή διαθεματικής εργασίας / project		http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/atlas/maritime_atlas/#extent=-35.2 18.7 62.2 80.3&theme=themeGeography.subthemeIMPSeaBasins&=null	1
ΜΑΘΗΜΑ 13				1

Βαλτική και Βόρεια θάλασσα: Δύο θάλασσες του Ευρωπαϊκού Βορρά	διάρκειας 4 ωρών με έμφαση στη Μεσόγειο.			
ΜΑΘΗΜΑ 14 Η Μεσόγειος Θάλασσα	Μπορεί κατά την κρίση του διδάσκοντα να παραληφθεί το ΜΑΘΗΜΑ 13.			1
ΜΑΘΗΜΑ 15 Οι άνθρωποι στη Μεσόγειο				1
ΜΑΘΗΜΑ 19 Το κλίμα της Ευρώπης	Συσχέτιση τύπων κλίματος της Ευρώπης με τον αντίστοιχο τύπο βλάστησης στο Μάθημα 24. Μπορούν να ενσωματωθούν οι εργασίες 3 και 4 από το Μάθημα 20 σελ. 69.		Δράση της ΕΕ για το κλίμα: https://ec.europa.eu/clima/index_el Το κλίμα της Ευρώπης: http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/7273	2
ΜΑΘΗΜΑ 24 Η βλάστηση της Ευρώπης	Μπορεί να χρησιμοποιηθεί συνδυαστικά στη μελέτη του Μαθήματος 19.		Η βλάστηση της Ευρώπης: http://photodentro.edu.gr/lor/r/8521/3229	1
ΜΑΘΗΜΑ 20 Το κλίμα της Ελλάδας			Χάρτης Ελλάδος-Γεωμορφολογικός, αναγλύφου, κλιματικός, βλάστησης: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/2758	1
ΜΑΘΗΜΑ 21 Τα ποτάμια και οι λίμνες της Ευρώπης			Τα ποτάμια της Ευρώπης: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/10942	1
ΜΑΘΗΜΑ 22 Τα ποτάμια και οι λίμνες στη ζωή των Ευρωπαίων	Αναφορά στα ποτάμια του Πίνακα, σ. 74, Μάθημα 21.		Από τη Βόρεια θάλασσα, στη Μαύρη θάλασσα: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/3046	1

ΜΑΘΗΜΑ 23 Τα ποτάμια και οι λίμνες της Ελλάδας			Πολυχάρτης Ελλάδας-Γεωμορφολογικός, αναγλύφου, κλιματικός, βλάστησης: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/2758	1
ΜΕΡΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΟΤΗΤΑ 2:				26 ΩΡΕΣ

ΕΝΟΤΗΤΑ 3^η: ΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ				
ΜΑΘΗΜΑ 25 Η πολιτική διαίρεση της Ευρώπης			Εξειδικευμένοι ιστορικοί χάρτες Ευρώπης από ιστορικούς άτλαντες ή βιβλιογραφία http://www.nationalgeographic.com/resources/ngo/maps/	1
ΜΑΘΗΜΑ 26 Η Ευρωπαϊκή Ένωση			Εξειδικευμένοι χάρτες από άτλαντες με οικονομικά, κοινωνικά, πολιτικά και πολιτιστικά στοιχεία. http://europa.eu/index_el.htm http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/index_el.htm	2
ΜΑΘΗΜΑ 27 Η σημασία της Ευρωπαϊκής Ένωσης			Πληροφορίες για την ΕΕ: https://europa.eu/european-union/index_el	1
ΜΑΘΗΜΑ 28 Η διοικητική διαίρεση της Ελλάδας			Πολυχάρτης Ελλάδος, Πολιτικός-Ανθρωπογεωγραφικός: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/2906 Η διοικητική διαίρεση της Ελλάδος: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/2809	1
ΜΑΘΗΜΑ 29 Ο πληθυσμός της Ευρώπης	Μπορούν να ενσωματωθούν οι εργασίες 1 και 2, Μάθημα 31 σ. 107.		Πολιτικός, ανθρωπογεωγραφικός χάρτης Ευρώπης: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/2757 Ο πληθυσμός της Ευρώπης: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/3243	1
ΜΑΘΗΜΑ 30 Τα χαρακτηριστικά του πληθυσμού της Ευρώπης			Ο πληθυσμός της Ευρώπης: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/3243	2

ΜΑΘΗΜΑ 31 Ο πληθυσμός της Ελλάδας			Πολυχάρτης Ελλάδος, Πολιτικός-Ανθρωπογεωγραφικός: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/2906 Ο πληθυσμός της Ελλάδος: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/3331	1
ΜΑΘΗΜΑ 32 Τα πολιτισμικά χαρακτηριστικά των Ευρωπαίων			http://www.geography.learnontheinternet.co.uk/topics/popn.html http://europa.eu/travel/culture/index_el.htm	1
ΜΑΘΗΜΑ 33 Οι μεγάλες πόλεις της Ευρώπης			Πολυχάρτης Ελλάδος, Πολιτικός-Ανθρωπογεωγραφικός: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/2906	1
ΜΑΘΗΜΑ 34 Οι μεγάλες πόλεις της Ελλάδας			Πολυχάρτης Ελλάδος, Πολιτικός-Ανθρωπογεωγραφικός: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/2906	1
ΜΑΘΗΜΑ 35 Οι Βαλκανικές χώρες			Ευρώπη-Χάρτες φυσικής γεωγραφίας: http://photodentro.edu.gr/aggregator/lo/photodentro-lor-8521-5102 Πολιτικός, ανθρωπογεωγραφικός χάρτης Ευρώπης: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/2757	1
ΜΑΘΗΜΑ 36 Οι γείτονές μας στα Βαλκάνια			Οι χώρες των Βαλκανίων: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/3254	1
ΜΕΡΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΟΤΗΤΑ 3:				14 ΩΡΕΣ

ΕΝΟΤΗΤΑ 4: ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΩΝ

ΜΑΘΗΜΑ 37			http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/2756	1
------------------	--	--	---	---

Οι τομείς παραγωγής της Ευρωπαϊκής Οικονομίας				
ΜΑΘΗΜΑ 38 Η γεωργία και η δασοκομία στην Ευρώπη			Πολυχάρτης Ευρώπης, Γεωμορφολογικός, κλιματικός, βλάστησης: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/2756 Η χρήση της Γης στην Ευρώπη: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/3289	1
ΜΑΘΗΜΑ 39 Η κτηνοτροφία, η αλιεία και οι υδατοκαλλιέργειες στην Ευρώπη	Μπορεί να ενσωματωθεί και η εργασία: 1 α, γ και ζ, Μάθημα 40 σ. 138-139.		Παραγωγή αλιευμάτων στην Ευρώπη (Eurostat): http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/3193	1
ΜΑΘΗΜΑ 41 Η βιομηχανία και η βιοτεχνία στην Ευρώπη	Μπορεί να ενσωματωθεί και η εργασία: 1β, ερωτήματα 1, 2, 4, Μάθημα 44 σ. 153.		Χάρτης βιομηχανικών περιοχών και ορυκτών πόρων Ευρώπης: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/3194	2
ΜΑΘΗΜΑ 42 Η παραγωγή και η κατανάλωση ενέργειας στην Ευρώπη			Αναγκαιότητα χρήσης εναλλακτικών πηγών ενέργειας: http://kpe-kastor.kas.sch.gr/energy1/human_activities/contents.htm	2
ΜΑΘΗΜΑ 43 Η εξόρυξη και οι κατασκευές στην Ευρώπη			Ορυκτά: http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=294 https://ypen.gov.gr/ http://www.oryktosploutos.net/2010/11/2020.html https://www.orykta.gr/geologia-oryktologia/oryktoi-poroi-koitasmatologia (Ορυκτός Πλούτος) http://kpe-lavriou.att.sch.gr/programs.php (ΚΠΕ Λαυρίου)	1

			https://www.museum.metal.ntua.gr/ (Ορυκτολογικό Μουσείο ΕΜΠ - ΓΑΙΟΡΑΜΑ)	
ΜΑΘΗΜΑ 45 Το εμπόριο στην Ευρώπη			Παγκόσμιο εμπόριο, μεγάλοι εισαγωγείς και εξαγωγείς (Eurostat) : http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/3198	1
ΜΑΘΗΜΑ 46 Ο τουρισμός στην Ευρώπη			Τουριστικοί προορισμοί (Ευρώπη): http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/3217	1
ΜΑΘΗΜΑ 47 Οι μεταφορές, οι επικοινωνίες και οι άλλες υπηρεσίες στην Ευρώπη	Να ενσωματωθεί η εργασία 1β από το Μάθημα 48 σ. 168ν		http://www.uitp.org/ http://www.bueker.net/trainspotting/maps.php	1
ΜΑΘΗΜΑ 40 Ο πρωτογενής τομέας στην Ελλάδα			Χάρτης πρωτογενούς τομέα παραγωγής στην Ελλάδα: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/3426 Ο πρωτογενής τομέας στην Ελλάδα: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/3427	1
ΜΑΘΗΜΑ 44 Ο δευτερογενής τομέας στην Ελλάδα			Ο δευτερογενής τομέας στην Ελλάδα: http://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/3428	1
ΜΑΘΗΜΑ 48 Ο τριτογενής τομέας στην Ελλάδα				1
***Συνθετικές εργασίες	Ενδεικτικά παραδείγματα: • Με τη στρατηγική του καταϊγισμού ιδεών, καταγράφουν τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα για τις χώρες και τους λαούς της Ε.Ε. Συζητούν για τυχόν στερεότυπα που αντανακλούν οι επιλογές τους. Αναγνωρίζουν την ποικιλία των πολιτισμικών στοιχείων των κρατών μελών της Ε.Ε. Για όσες από τις χώρες δεν προκύπτουν			5

	<p>επαρκείς πληροφορίες μέσω του καταγισμού ιδεών, αναζητούνται οι βασικές πληροφορίες από τις ιστοσελίδες της ΕΕ.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Με επιτόπια έρευνα συμπληρώνονται δύο κατάλογοι σχετικά με το «από πού έρχονται τα τρόφιμα στο super market;» (χώρες κόσμου, περιοχές Ελλάδας). Μελέτη πεδίου. • Αναζήτηση, αξιολόγηση, επιλογή, μελέτη παγκόσμιων χαρτών με περιεχόμενο όπως: υποθαλάσσια καλώδια οπτικών ινών, αεροδιάδρομοι, λιμάνια και μεταφορές εμπορευμάτων, αγωγοί φυσικού αερίου και πετρελαίου. Σε κάθε χάρτη αναγνωρίζονται οι βασικοί κόμβοι και οι κύριες «οδοί». Αναπτύσσεται διάλογος και ανταλλαγή επιχειρημάτων, ενώ παράλληλα συζητείται ο ρόλος της Ευρώπης, ανά περίπτωση. Η Εγνατία ενώνει, οι αστικοί οδικοί άξονες διαιρούν. Μελέτη και διαφοροποίηση του ρόλου των οδικών αξόνων, σε τοπικό και υπερτοπικό επίπεδο. Μελέτη πεδίου. 		
ΜΕΡΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΟΤΗΤΑ 4 :			19 ΩΡΕΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ 1, 2, 3, 4:			67 ΩΡΕΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

(*) Ο καθηγητής/-τρια δύναται σε κάθε ενότητα, ανάλογα με τις ανάγκες του μαθήματος, να κάνει χρήση:

- των φύλλων εργασίας του τετραδίου εργασιών ανάλογα με τις ανάγκες του μαθήματος,
- των Διαδραστικών εφαρμογών Ψηφιακού Σχολείου και του εμπλουτισμένου βιβλίου του μαθητή της Β΄ Γυμνασίου: <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-B106/382/2534,9779/>,
- σχετικού υλικού από το «φωτόδεντρο»: <http://photodentro.edu.gr/>.

Επίσης, μπορεί να χρησιμοποιήσει:

- χάρτες και πληροφορίες από το διαδίκτυο με τη χρήση μηχανής αναζήτησης π.χ. http://www.google.gr/advanced_search?hl=el

Google maps/google Earth ή ανάλογο διαδικτυακό σύστημα ελεύθερης πρόσβασης που συνδυάζει διαδραστικούς χάρτες, με δορυφορική εικόνα και επιπλέον πληροφορίες (<http://maps.google.com/> και <http://earth.google.com/>),

- εγκεκριμένο λογισμικό του Π.Ι. – π.χ. Λογισμικό Γεωλογία-Γεωγραφία Α΄- Β΄ Γυμνασίου:
http://www.pi-schools.gr/content/index.php?lesson_id=22&ep=326&c_id=848

(τα παραπάνω θεωρούνται δεδομένα για κάθε ενότητα και δεν επαναλαμβάνονται).

()** Στις ανωτέρω οδηγίες, θεωρείται ότι έχουν διδαχθεί όλες οι ενότητες του μαθήματος της Γεωγραφίας των Ε΄ και Στ΄ τάξεων όπως προβλέπεται στις αντίστοιχες οδηγίες του Δημοτικού σχολείου, ωστόσο λόγω των ειδικών συνθηκών της σχολικής χρονιάς 2020-2021 από την πανδημία του COVID-19, και για την ομαλή συνέχεια της μαθησιακής πορείας των μαθητών και μαθητριών κατά την τρέχουσα σχολική χρονιά, προτείνεται οι εκπαιδευτικοί οι οποίοι θα διδάξουν το μάθημα της Γεωλογίας-Γεωγραφίας στην Α΄ τάξη του Γυμνασίου, να λάβουν υπ΄ όψιν ότι κάποιες εκ των εννοιών που θεωρούνται ότι έχουν διδαχθεί στην Στ΄ Δημοτικού μπορεί να μην διδάχθηκαν. Για τον λόγο αυτόν, κατά την κρίση τους, στα σημεία των ανωτέρω οδηγιών **(**)** όπου θεωρείται ότι έχουν διδαχθεί στην Στ΄ τάξη του Δημοτικού, θα χρειασθεί να καλύψουν πιθανά κενά.

Η εμπειρία και η γνώση των εκπαιδευτικών για τους/τις μαθητές/μαθήτριες τους και τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντά τους, επιτρέπει να επιλέξουν για κάθε τάξη/τμήμα της Α΄ Γυμνασίου με τον καλύτερο τρόπο το περιεχόμενο αυτής της διδασκαλίας με βάση τους σκοπούς και τους στόχους του μαθήματος όπως περιγράφονται στο «Προγράμματα Σπουδών» της Α΄ Γυμνασίου.

Για το σκοπό αυτό προτείνεται να διαθέσουν τις διδακτικές ώρες δύο εβδομάδων (4 ΔΩ) (ή και περισσότερες μετά από σχετική τεκμηρίωση και όχι σε βάρος της διδασκαλίας της διδακτέας ύλης της τρέχουσας σχολικής χρονιάς 2021-2022. Οι ανωτέρω διδακτικές ώρες δύναται να διατεθούν κατά τη διάρκεια του διδακτικού έτους όποτε από τους ίδιους κριθεί απαραίτητο.

Επίσης, προτείνεται να αξιοποιηθεί εκπαιδευτικό υλικό, που έχει τυχόν παραχθεί το σχολικό έτος 2020-2021 στο πλαίσιο της ασύγχρονης εξ αποστάσεως διδασκαλίας.

(*) 1ο Πείραμα: « Διάβρωση»**

Υλικά:

1. Τρία ρηχά ορθογώνια (18x25 cm) αλουμινένια ταψάκια, 2. Άμμος – χώμα, 3. Δοχείο ψεκασμού με νερό, 4. Μερικά παγάκια, 5. Καλαμάκι.

Διαδικασία:

1. Τοποθετούμε κατά μήκος της μικρής πλευράς κάθε ταψιού την άμμο διαμορφώνοντας μια κλιτύ (πλαγιά), βάσης μερικών εκατοστών ώστε να είναι σχετικά σταθερή.
2. Στο πρώτο ταψάκι ψεκάζετε αρκετές φορές, με το δοχείο νερού, στη κορυφή της κλιτύς με κατεύθυνση προς τη βάση της.
3. Στο δεύτερο ταψάκι και στο ανώτερο σημείο της άμμου τοποθετείτε 3 – 4 παγάκια να λιώσουν.
4. Στο τρίτο ταψάκι και με το καλαμάκι φυσάτε στην επιφάνεια του όγκου της άμμου.

Οι μαθητές καταγράφουν τις παρατηρήσεις τους και τις συζητούν με τον/την καθηγητή/-τρια τους.

(Για την υλοποίηση του πειράματος προτείνεται να διατεθεί 1 ΔΩ.)

2ο Πείραμα: «Διαβρωτική ενέργεια κυμάτων»

Υλικά:

1. Μεγάλο σκαφάκι βαψίματος ή κάποια ρηχή ορθογώνια λεκάνη της επιλογής σας, 2. Άμμος, 3. Μικρά χαλίκια – βότσαλα, 4. Νερό, 5. Άδειο μπουκάλι νερού 500 ml.

Διαδικασία:

Α΄ Φάση:

1. Στρώστε άμμο στον πάτο από το σκαφάκι και δημιουργήστε έναν «πυθμένα θαλάσσης».

2. Στρώστε άμμο στο ρηχό τμήμα από το σκαφάκι και δημιουργήστε μια «παραλία».
3. Ρίξτε προσεκτικά νερό στο βαθύ τμήμα από το σκαφάκι και αφήστε το σύστημα για λίγο προκειμένου να ηρεμήσει.
4. Τοποθετήστε το μπουκάλι οριζόντια στο νερό, παράλληλα προς την «ακτογραμμή» και με το χέρι κινήστε το μπρος – πίσω προκαλώντας μικρά κύματα.
5. Παρατηρήστε και καταγράψτε σε μικρά χρονικά διαστήματα τις μεταβολές που παρατηρείτε (μπορείτε να βγάξετε φωτογραφίες σε διαφορεές φάσεις του πειράματος και να τις σχολιάσετε στο τέλος).

Β' Φάση:

1. Καθαρίστε το σκαφάκι από τα υλικά της προηγούμενης φάσης ή χρησιμοποιήστε ένα παρόμοιο, και πραγματοποιήστε τα δύο πρώτα βήματα της Α' Φάσης.
2. Τοποθετήστε χαλίκια στο μέσο της «ακτογραμμής» κάθετα σε αυτή δημιουργώντας ένα σχηματισμό σε μικρό ακρωτήριο που να εισέρχεται και μέσα στο νερό και πραγματοποιήστε τα βήματα 3, 4, 5 της Α' Φάσης.
3. Μπορείτε να συγκρίνετε και να σχολιάσετε τα αποτελέσματα των δύο φάσεων.

Σχόλιο: Μπορείτε παράλληλα προς την «ακτογραμμή» και πιο εσωτερικά στο βαθύ τμήμα από το σκαφάκι να σχηματίσετε ένα σωρό από χαλίκια («κυματοθραύστη») και να επαναλάβετε τη διαδικασία.

(Για την υλοποίηση του πειράματος προτείνεται να διατεθεί 1 ΔΩ.)

(**) Συνθετικές Εργασίες**

Υλοποιούνται από 2 έως 4 συνθετικές εργασίες και διατίθενται συνολικά μέχρι 10 ΔΩ (8 ΔΩ εκπόνηση και 2 ΔΩ παρουσίαση). Τα παραδείγματα που περιλαμβάνονται στις «οδηγίες» είναι ενδεικτικά.